

Consultatie ACM toekomstige reguleringsmethode netbeheerders

Vraag 1:

Het moet voor netbeheerders mogelijk zijn om kosten voor de energietransitie in de toekomst in de tijd naar voren te halen. Inclusief een zekere mate van overdimensionering. Dit betekent dat er nu wellicht hogere kosten ontstaan, maar dat deze kosten voor toekomstige gebruikers minder hard hoeven te stijgen en dat de energietransitie in de toekomst met minder netcongestie gerelateerde problemen geconfronteerd wordt. Daarnaast is dit bijvoorbeeld belangrijk voor de vergoeding bij woningen die zich van het gas afsluiten. Uiteindelijk zullen er meerdere miljoenen woningen van het aardgas worden afgesloten in de komende decennia, deze afsluitkosten kunnen nu al verwerkt worden in de nettarieven om forse stijgingen in de toekomst te voorkomen.

Vraag 2:

N.v.t./geen mening

Vraag 3:

Te veel regulering op basis van output kan zorgen voor verschillen tussen landelijk gebied en stedelijk gebied. Regionale netbeheerders in stedelijk gebied hebben doorgaans een fijnmaziger net met meer capaciteit en uitwijkmogelijkheden voor stroom of gas dan netbeheerders in landelijk gebied. Dus de gebieden zijn niet vergelijkbaar op output en zullen op basis van kwaliteit van het beheer en de efficiëntie van het net in beginsel afwijken. Dit heeft er mede voor gezorgd dat er met name in landelijk gebied congestie is ontstaan, daar is veel ruimte voor zon- en windprojecten maar ook een minder fijnmazig net en dat gaat botsen. Dit betekent niet dat output niet belangrijk is, maar dat de nadruk op input komt te liggen. Namelijk: wat is er nodig om in een gebied te verzekeren dat het net toekomstbestendig is met de energietransitie, leveringszekerheid en op betaalbaarheid. Het is namelijk volstrekt onwenselijk dat netbeheerders, tegen wil en dank, de remmende factor worden voor de uitrol van hernieuwbaar vermogen.

Vraag 4 en 5:

Het grootste deel van de investeringen bij netbeheerders kunnen via een “generieke” methode worden gedaan. Echter, er moet genoeg ruimte zijn om onder bepaalde voorwaarden of omstandigheden (bijvoorbeeld benodigde investeringen voor inpassing van een zonne- of windpark of het voorkomen van (LS/MS/HS) congestie op de langere termijn) extra investeringen te doen. Deze voorwaarden en omstandigheden moeten duidelijk geformuleerd

zijn en via een overzichtelijk proces ten dienste staan voor het oplossen van (toekomstige) netproblemen. Financiering van dit type investeringen kan worden gedaan door het Rijk of betaald vanuit de nettarieven, waarbij een deel van de inkomsten opzij wordt gelegd.

Bij de aanleg of het onderhoud van nieuwe gasnetten, is het belangrijk om te bepalen wat de levensduur is van de aangelegde infrastructuur en of er mogelijk sprake is van een desinvestering op termijn. Daarvoor is het zinvol als de netbeheerder kan toelichten wat de benuttingsgraad is van de infrastructuur op de langere termijn en moet eigenlijk ook hard kunnen worden gemaakt dat er op langere termijn een groen gas doorheen kan stromen. Als dit niet aannemelijk kan worden gemaakt, is de kans groot dat er een aardgasnet wordt geplaatst waar dus aardgas doorheen kan stromen. In dat geval moet de infra vervroegd afgeschreven worden omdat de infra in 2050 aardgasvrij moet zijn. Dit zou onnodig kostenopdrijvend werken, daarom is het nuttig om te bezien of de investering in aardgas wel nodig is of dat er wellicht een ander type investering nodig is.

Vraag 6:

Als prijsregulering en omzetregulering naast elkaar kunnen bestaan, is dat mogelijk de meest handige methode. Dan blijft de prijsregulering in principe hetzelfde, maar wordt er elke beoordelingsperiode een correctie uitgevoerd op de nettarieven, daar zal een verwacht investeringsniveau ook onderdeel van zijn. Dit betekent dat er een basisnettariaf is en een nettariaf die corrigeert voor meer of minder investeringen dan vanuit het basistarief verwacht zou worden. Dat lijkt een beetje op hoe de jaarafrekening met energieleveranciers ook werkt.

Vraag 7 en 8:

Hier zouden vaste elementen in moeten zitten, zoals loonkosten, aantal uren werk, voorrijkosten, materiaalkosten, etc. Op basis van deze prijsonderdelen zou een inschatting gemaakt kunnen worden in hoeverre een netbeheerder efficiënt werkt. Daarmee worden de investeringskosten losgetrokken van geografische verschillen. Dit kan ook in lijn zijn met . Dit zou vooraf en achteraf gecontroleerd moeten kunnen worden. Vooraf als een investering niet onder druk staat en achteraf als er snel een investering moet worden gemaakt om (te veel) vertraging bij een project te voorkomen, zoals bijvoorbeeld bij congestieproblematiek en gepauzeerde investeringen voor hernieuwbare opwek.

Vraag 9 en 10: We hebben hierover geen duidelijke mening. Het is goed dat er aandeelhouders zijn die afzien van rendement in het maatschappelijk belang. Wellicht kan deze bron van financiering worden gebruikt om onverwachte investeringen mee te verrekenen, bijvoorbeeld via een potje waar dit ongebruikte rendement door de netbeheerders in gestort kan worden.

Vraag 11,12, 13, 14:

Met name duurzaamheid en nieuwe vormen van flexibiliteit in het energienetwerk zijn de komende jaren zeer belangrijke thema's. De belangrijkste is het naar voren halen van

investeringen. Nu lopen netbeheerders in congestiegebieden achter de feiten aan omdat de netten in het verleden niet berekend waren op invoeden van zon en wind. De ruimte om nu te investeren in extra capaciteit in de toekomst is cruciaal voor het versnellen van de verduurzaming.

Daarnaast is stimulering van investeringsruimte nodig voor bijvoorbeeld innovatie om flexibiliteit bij eindgebruikers te ontsluiten, eindgebruikers (ook van kleinverbruikers) te belonen voor deelname aan de flexibiliteitsmarkt via netbeheerders, ruimte om te investeren in thuis- of buurtbatterijen of andere piek/dal bufferingstechnieken, cable pooling voor zon- en wind en investeringsruimte om op laagspanningsnetten problemen tijdig op te sporen (diagnostiek) en op te lossen (sturing). Een deel zit in wet- en regelgeving en is niet direct de verantwoordelijkheid van het ACM. Via de tariefsystematiek zou dan ingezet kunnen worden op innovatieve prijsprikkels, door bijvoorbeeld dynamischer te beprijzen o.b.v. transportschaarste, een bandbreedtemodel, het belonen van gebruikers met zonnepanelen die extra stroom verbruiken tijdens opwekpieken, etc. Belangrijk is dat een prijsprikkel inspeelt op zowel de beschikbare capaciteit op het stroomnet als op overschotten/tekorten van stroom. Dynamische stroomtarieven en (dynamische) tarieven voor transportschaarste kunnen op zichzelfstaand congestieproblematiek juist verergeren.

Dit zorgt uiteindelijk voor een betere verspreiding van elektriciteitsverbruik over het bestaande net met minder pieken en dalen, dus een gelijkmatiger verbruiksprofiel op elektriciteitsnetten zou als kwaliteitscriterium kunnen gelden en kostendrukkend kunnen werken. Dit is niet hetzelfde als benuttingsefficiëntie, zoals verderop in de consultatie wordt aangehaald, die terecht voor een perverse prikkel zorgt m.b.t. onderinvestering in een elektriciteitsnet.

Het aandeel duurzame energie dat door het elektriciteitsnet stroomt per netbeheerdersgebied kan ook een mogelijke kwaliteitsprikkel zijn waar een bonus – malus op kan worden toegepast.

Een malus trekt echter wel investeringsmogelijkheden weg bij de netbeheerder, daarom zou een malus juist geherinvesteerd moeten worden in datgene waar de netbeheerder in onderpresteert.

Vraag 15:

Ja, dat klinkt in het kader van de verduurzaming en netstabiliteit als een goed idee. Het blijft echter een maatschappelijke afweging en een bepaalde vorm van efficiëntie is nodig. Wellicht is het beter om onder bepaalde voorwaarden of omstandigheden de stimulans tot efficiëntie niet toe te passen.

Vraag 16: zie antwoord op vraag 7 en 8

Vraag 17: zie antwoord op vraag 11,12,13,14

Vraag 18: n.v.t./geen mening

Vraag 19:

In de energietransitie kan je binnen een paar jaar al achter de feiten aan lopen, dus een kortere reguleringsperiode lijkt wenselijk om tijdig in te kunnen spelen op problemen die netbeheerders tegenkomen. Zeker op het gebied van netstabiliteit, congestie en inpassing hernieuwbaar is het zinvol om periodiek te herzien of de methodologie fit-for-purpose is. Daarom is een herziening van de reguleringsmethode elke 2 tot 3 jaar zinvol. Naarmate de transitie verder vordert en het energiesysteem is omgebouwd, kan de herzieningstermijn weer teruggebracht worden naar de huidige 3-5 jaar.

Vraag 20:

Zie antwoord op eerdere vragen. Het kan verstandig zijn om een calamiteitenpotje op te zetten, gevuld via de nettarieven, netbeheerders of overheden.

Vraag 21, 22, 23: n.v.t./ geen mening